

**Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania przez uczniów klasy szóstej
poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z muzyki
(program nauczania „Klucz do muzyki”)**

- I. OCENA PÓŁROCZNA – wymagania na poszczególne oceny z tematów:
1. Przyroda i świat. Akompaniament gestodźwięków do piosenki. Odgłosy przyrody jako inspiracja dla kompozytorów
  2. Koncert na głosy. Budowa i działanie aparatu głosowego człowieka. Śpiewanie solo i tutti z zachowaniem zasad higieny głosu
  3. Rodzaje chórów i sposoby wykonywania muzyki wokalne. Śpiew jednogłosowy i wielogłosowy, a cappella i śpiew z akompaniamentem
  4. Jesienna ilustracja słowno-muzyczna z wykorzystaniem głosu, gestodźwięków, instrumentów, papieru
  5. Spotkanie z kompozytorką. Tworzenie improwizacji wokalnych i instrumentalnych z wykorzystaniem tekstu prawa Archimedesesa Tworzenie improwizacji wokalnych i instrumentalnych z wykorzystaniem tekstu prawa Archimedesesa
  6. Z historii Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina. Nasz największy kompozytor Fryderyk Chopin – przypomnienie i utrwalenie informacji o kompozytorze i jego twórczości, sylwetki laureatów – Krystian Zimerman i Rafał Blechacz
  7. Orkiestra symfoniczna. Rozmieszczenie grup instrumentów w orkiestrze symfonicznej. Rodzaje orkiestr
  8. Pieśń ujdzie cało. Dyrygent, batuta i partytura. Dyrygowanie zespołem instrumentalnym podczas aktywnego słuchania utworu
  9. Symfonia dźwięków. Ludwig van Beethoven – wielki symfonik. Granie na instrumencie hymnu Zjednoczonej Europy
  10. W kręgu tradycji. Granie na instrumentach polskich kolęd i pastorałek. Tradycje świąteczne różnych wyznań
  11. Boże narodzenie w pieśni. Doskonalenie śpiewu wielogłosowego – pastorałka *a spis bartek* w układzie dwugłosowym. Słuchanie dawnych i współczesnych kolęd wykonywanych przez chóry
  12. Kolędy i pastorałki źródłem inspiracji w muzyce. Wybrane piosenki o tematyce świątecznej, kolędy i pastorałki, *Scherzo h-moll* op. 20 F. Chopina
  13. Tańce królewskie i cesarskie. Zmieniające się mody na tańce – renesansowa pawana, walc. Mikołaj Gomółka
  14. Tańce na styczniowy mróz – rumba i samba. Podstawowy krok samby. Śpiewanie kanonu na tle melodii głosu towarzyszącego
  15. Tańce na styczniowy mróz – cza-cza. Podstawowy krok cza-czy. Prozdrowotne znaczenie tańca dla człowieka
- II. OCENA ROCZNA - wymagania niezbędne na ocenę półroczną i dodatkowo z tematów:
1. Muzyka ciała. Balet jako taniec klasyczny i jako widowisko teatralne oparte na geście oraz tańcu wykonywanym do muzyki. Piotr Czajkowski i jego najstynniejsze balety
  2. Balet klasyczny czy teatr tańca i gestu?. Porównanie brzmienia muzyki baletowej XIX i XX wieku. Tworzenie grupowego układu ruchowego

3. Wybrane fakty z życia Karola Szymanowskiego – twórczość, podróże, związki z podhalem. Improwizacja na dźwiękach skali góralskiej
4. Jak powstaje muzyka – rytm, metrum i tempo. Utrwalenie i uporządkowanie wiedzy dotyczącej omawianych elementów, stosowanie ich w praktyce
5. Jak powstaje muzyka – melodia, dynamika, artykulacja. Utrwalenie i uporządkowanie wiedzy dotyczącej omawianych elementów, stosowanie ich w praktyce
6. Jak powstaje muzyka – harmonia i barwa dźwięku. Utrwalenie i uporządkowanie wiedzy dotyczącej omawianych elementów, stosowanie ich w praktyce
7. Eksperymenty kompozytorów XX wieku. Eksperymenty uczniów – zabawy twórcze z użyciem techniki aleatorycznej, sonorystycznej. Zapisywanie, nagrywanie i przetwarzanie dźwięku
8. Nasze muzyczne dzieło sztuki. Festiwal muzyki współczesnej „Warszawska Jesień”. Tworzenie dzieła muzycznego – indywidualnie lub w grupie
9. Ocalić od zapomnienia. Podlasie, Lubelszczyzna, Rzeszowszczyzna. Sylwetka Witolda Lutosławskiego jako jednego z najwybitniejszych współczesnych kompozytorów polskich i jego inspiracje muzyką Rzeszowszczyzny
10. Mistrzowie instrumentów. Niccolò Paganini – kompozytor i wirtuoz skrzypiec
11. Współcześni wirtuozi – poszukiwanie i słuchanie utworów. Znaczenie improwizacji w jazzie
12. Zaproszenie na koncert. Etykieta melomana. Filharmonia – pochodzenie słowa, galeria wybranych polskich filharmonii
13. U naszych najbliższych sąsiadów. Rosja, Czechy – przypomnienie związków muzycznych z krajami (Piotr Czajkowski, balet, Bedrich Smetana)
14. Na południe Europy – Austria i Włochy. Związki muzyki z omawianymi krajami (opera, Rossini, Vivaldi, lutnicy)
15. Gorąca Grecja i deszczowa Anglia. Związki muzyki z omawianymi krajami (kolebka kultury europejskiej, Georg Friedrich Händel)
16. Wakacje już za chwilę... Koncert życzeń uczniów – śpiewanie piosenek i granie wybranych utworów z repertuaru minionego roku szkolnego

III. Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze po uwagę:

1. Indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne każdego ucznia
2. Wysiłek oraz zaangażowanie ucznia w pracę na lekcji
3. Aktywność podczas zajęć
4. Samodzielność w wykonywaniu ćwiczeń
5. Zainteresowanie przedmiotem i stosunek do nauki - np. udział w turniejach, konkursach, dodatkowych zajęciach rozwijających pasję

IV. Uczniom posiadającym orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej dostosowuje się wymagania edukacyjne do ich możliwości psychofizycznych i potrzeb zgodnie z zaleceniami w nich zawartymi.

Wymagania na poszczególne oceny				
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca

Wymagania podstawowe		Wszystkie wymagania podstawowe i niektóre ponadpodstawowe	Wymagania ponadpodstawowe	
niedbale, nie starając się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania	niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania,	poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe,	poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym,	poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym,
<ul style="list-style-type: none"> • niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania, • niechętnie podejmuje działania muzyczne, • myli terminy i pojęcia muzyczne, • dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą, • najprostsze polecenia – 	<ul style="list-style-type: none"> • niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym niektóre melodie przewidziane w programie nauczania, • wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych, • zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne, • prowadzi zeszyt niesystematycznie i niestarannie. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym, • wykonuje proste rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych, • rytmizuje łatwe teksty, • zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie, co one oznaczają, • prowadzi systematycznie i starannie zeszyt przedmiotowy. 	<p>poprawnie i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych w programie nauczania, • potrafi bezbłędnie wykonywać rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych, • potrafi rytmizować teksty, • rozumie zapis nutowy i potrafi się nim posługiwać, • zna i stosuje podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy, • podaje nazwiska wybitnych kompozytorów z programu nauczania 	<p>poprawnie i całkowicie samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz repertuaru dodatkowego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego, • samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór, • potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego, • posiada wiedzę i umiejętności przekraczające poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą, • bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu muzycznego lub chóru, • osiąga znaczące wyniki w muzycznych konkursach pozaszkolnych, np. festiwalach piosenki, konkursach wiedzy, wiedzowych, • jest bardzo aktywny

Podstawa,

<p>ćwiczenia rytmiczne – wykonuje z pomocą nauczyciela</p>				<p>muzycznie, także w środowisku pozaszkolnym – uczestniczy w dodatkowych zajęciach szkolnego zespołu muzycznego, chórze, lokalnej orkiestrze oraz za udział w ich występach, w środowisku lokalnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki
--	--	--	--	---

Zagadnienia podstawy programowej

Materiał dydaktyczny
cyklu *Klucz do muzyki*

Wymagania
podstawowe, uczeń:

Wymagania ponadpodstawowe, uczeń:

1. PRZYRODA I ŚWIAT

Akompaniament gestodźwięków do piosenki. Odgłosy przyrody jako inspiracja dla kompozytorów

<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut a) piosenki z repertuaru młodzieżowego;</p> <p>I.2.3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;</p> <p>I.2.4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: b) swobodny akompaniament rytmiczny;</p> <p>I.2.5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Zielona piosenka</i> (muz. A. Struzik-Nawrocka, sł. A. Kuk), ćwiczenia głosowe. • Słuchamy: głosy ptaków, śpiew wielorybów, humbaków, 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren <i>Zielonej piosenki</i>; • umie wymienić odgłosy dobiegające z otoczenia; • potrafi określić budowę <i>Zielonej piosenki</i>; • rozumie pojęcia i 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie <i>Zieloną piosenkę</i>; • odróżnia dźwięki od szmerów dobiegające z otoczenia i wie, na czym polega różnica między nimi; • wyszukuje w tekście piosenki przerośnięcie i stara się je logicznie wyjaśnić; • umie zaproponować gestodźwięki do akompaniamentu przy piosence.
---	---	--	--

ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów;

I.3.3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki;

II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: **1)** podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, akompaniament).

C. Saint-Saëns,
Ptaszarnia z cyklu
Karnawał zwierząt.

- Tworzymy: akompaniament gestodźwięków.
- Czytanka o odgłosach przyrody.

potrafi je wskazać w nutach: znak chromatyczny, metrum, przedtakt, łuk łącznik;

- potrafi wyjaśnić termin – gestodźwięki i wykorzystać je przy piosence.

2. KONCERT NA GŁOSY

Budowa i działanie aparatu głosowego człowieka. Śpiewanie solo i tutti z zachowaniem zasad higieny głosu

I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, z akompaniamentem)

a) piosenki z repertuaru młodzieżowego;

I.1.3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;

I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach przy pomocy nut **c)** proste utwory;

I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej **a)** reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm);

I.4.2) rozpoznaje ze słuchu: **b)** brzmienie głosów ludzkich, **d)** polskie tańce narodowe, **e)** aparat wykonawczy: solista;

3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;

II.3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: **2)** głosów ludzkich, **3)** aparatu wykonawczego (solista);

II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: **1)** muzyki ze względu na jej rodzaj (wokarno-instrumentalna); **3)** form muzycznych: opera;

II.5. Uczeń określa charakterystyczne cechy: **1)** polskich tańców narodowych: poloneza;

II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;

7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Stanisław Moniuszko;

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń: **1)** zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki;

III.3) poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach.

• Śpiewamy: *Zielona piosenka* (muz.

A. Struzik-Nawrocka, sł. A. Kuk), *Jesienna bossa nova* (muz. i sł. T. Struzik).

• Słuchamy: S. Moniuszko *Aria Stefana* z opery *Straszny dwór*.

• Gramy: S. Moniuszko *Aria Skołuby* (fragm.).

• *Jak powstaje głos ludzki*.

• potrafi zaśpiewać w grupie *Zieloną piosenkę*;

• nuci w grupie melodię refrenu piosenki *Jesienna bossa nova*;

• wykonuje w grupie ćwiczenia głosowe;

• wie, kim był Stanisław Moniuszko, potrafi wymienić dwie jego kompozycje, w tym tytuł co najmniej jednej opery;

• zna terminy solo i tutti;

• zna nazwy głosów męskich: tenor i bas;

• gra fragment *Arii Skołuby*.

• śpiewa solo fragmenty *Zielonej piosenki* oraz *Jesiennej bossa novy*;

• wie, czym jest aparat głosowy człowieka i jak należy o niego dbać;

• potrafi opowiedzieć o życiu i twórczości Stanisława Moniuszki, a także o operze jako dużej formie muzycznej;

• potrafi określić rodzaj głosu śpiewaka wykonującego słuchaną arię;

• umie samodzielnie wyszukać utwory wykonywane przez solistę.

3. RODZAJE CHÓRÓW I SPOSOBY WYKONYWANIA MUZYKI WOKALNEJ

Śpiew jednogłosowy i wielogłosowy, a cappella i śpiew z akompaniamentem

<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) a) piosenki z repertuaru młodzieżowego</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach przy pomocy nut d) akompaniamenty;</p> <p>I.4.2) rozpoznaje ze słuchu: b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,</p> <p>e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór;</p> <p>II.2.5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową;</p> <p>II.3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas), 3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór);</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, wokalno-instrumentalna).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Jesienna bossa nova</i> (muz. i sł. T. Struzik), <i>Idą leśni</i> (muz. J. Wasowski, sł. J. Jurandot). • Stuchamy: <i>Władz! kotek na dach i Bach! w wykonaniu grupy wokalne Affabre Concinui, wersji wokalno-instrumentalnej pieśni Idą leśni.</i> • Gramy: akompaniament do pieśni <i>Idą leśni.</i> • Rodzaje chórów. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Jesienna bossa nova</i> oraz refren pieśni <i>Idą leśni</i>; • rozumie różnice pomiędzy śpiewem zespołowym jedno – i wielogłosowym; • umie podać różnice między kilkoma zespołami wokalnymi; • akompaniuje na instrumentach perkusyjnych według zapisu piktogramów. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki <i>Jesienna bossa nova</i>; • potrafi zaśpiewać w grupie fragment dwugłosowy piosenki <i>Jesienna bossa nova</i>; • umie określić rodzaje zespołów w słuchanych utworach, a także rozpoznać, czy śpiew jest jednogłosowy, czy wielogłosowy, czy a cappella, czy z akompaniamentem; • dzieli się z innymi swoimi doświadczeniami w chórze.
---	--	--	---

4. JESIENNA ILUSTRACJA SŁOWNO-MUZYCZNA Z WYKORZYSTANIEM GŁOSU, GESTODŹWIĘKÓW, INSTRUMENTÓW, PAPIERU

<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) a) piosenki z repertuaru młodzieżowego;</p> <p>I.1.5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: d) głosowe ilustracje dźwiękowe (onomatopeje) do tekstów literackich; 6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach b) melodie;</p> <p>4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do tekstów literackich;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Jesień</i> (muz. A. Markiewicz, sł. Z. Holska-Albekier). • Stuchamy: A. Vivaldi <i>Jesień</i> z cyklu <i>Cztery pory roku</i>. • Gramy: instrumentalne wstawki w piosence. • Tworzymy: słowno-muzyczną ilustrację – fermata <i>Jesienna impresja</i>. • Sztuka inspirowana 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Jesień</i>; • zna termin inspiracja i rozumie jego znaczenie, podaje przykład inspiracji przyrodą w muzyce; • bierze udział w tworzeniu ilustracji słowno-muzycznej do fragmentu wiersza <i>Deszcz jesienny</i> L. Staffa. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki <i>Jesień</i>; • umie zagrać instrumentalne wstawki w piosence; • podaje kilka przykładów inspiracji przyrodą w muzyce; • potrafi wskazać w wierszu słowa oddające nastrój i odgłosy jesiennego pogody; • bierze aktywny udział w tworzeniu ilustracji słowno-muzycznej do fragmentu wiersza <i>Deszcz jesienny</i> L. Staffa.
--	---	--	---

<p>muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (barok); 3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego.</p>	<p>przyrodą: poezja, malarstwo, muzyka.</p>		
<p>5. SPOTKANIE Z KOMPOZYTKĄ Tworzenie improwizacji wokalnych i instrumentalnych z wykorzystaniem tekstu prawa Archimedesesa</p>			
<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut a) piosenki z repertuaru młodzieżowego 6) improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad; I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory; 5) improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Jesień</i> (muz. A. Markiewicz, sł. Z. Holska-Albekier), <i>Nauka w wannie</i> (muz. K. Kwiatkowska, sł. K. Jaślar). • Gramy: K. Kwiatkowska, <i>Zuzia, lalka nieduża</i>. • Tworzymy: fermata <i>Prawo Archimedesesa znamy śpiewając</i>. • Wywiad z Krystyną Kwiatkowską – współczesną kompozytką piosenek dla dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren piosenki <i>Nauka w wannie</i>; • umie powiedzieć własnymi słowami, na czym polega praca kompozytora; • bierze udział w zabawie opartej na tekście prawa Archimedesesa. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Nauka w wannie</i> oraz solo fragmenty piosenki <i>Jesień</i>; • wie, na czym polega praca kompozytora, zna kilka nazwisk kompozytorów piosenek; • bierze aktywny udział w zabawie opartej na tekście prawa Archimedesesa; • układa z pomocą grupy piosenkę na temat dowolnego przedmiotu wykładanego w szkole.
<p>6. Z HISTORII MIĘDZYNARODOWEGO KONKURSU PIANISTYCZNEGO IM. FRYDERYKA CHOPINA Nasz największy kompozytor Fryderyk Chopin – przypomnienie i utrwalenie informacji o kompozytorze i jego twórczości, sylwetki laureatów – Krystian Zimerman i Rafał Blechacz</p>			
<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego; I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory; I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Nauka w wannie</i> (muz. K. Kwiatkowska, sł. K. Jaślar). 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie refren piosenki <i>Nauka w wannie</i>; • zna nazwiska kilku 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Nauka w wannie</i>; • umie wymienić nazwiska wielu kompozytorów polskich i zagranicznych;

<p>muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm);</p> <p>2) rozpoznaje ze słuchu: a) brzmienie instrumentów muzycznych;</p> <p>3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastroj i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>4) c) werbalizuje emocje i odczucia, d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów;</p> <p>II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;</p> <p>7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki;</p> <p>3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchamy: F. Chopin, <i>Preludium Des-dur</i> op. 28 nr 15 w wykonaniu Rafała Blechacza. • Gramy: F. Chopin, <i>Marsz żałobny z Sonaty b-moll</i> op. 32 nr 2. • Tworzymy: słowno-muzyczną ilustrację – fermata <i>Jesienna impresja</i>. • <i>Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. F. Chopina</i> – powstanie, historia i organizacja. • Sylwetki polskich laureatów konkursu – K. Zimermana i R. Blechacza. 	<p>kompozytorów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie podać kilka informacji o życiu i twórczości F. Chopina; • wie, co to jest konkurs chopinowski, zna co najmniej jedno nazwisko zwycięzcy konkursu; • rozumie termin: interpretacja; • gra fragment <i>Marsza żałobnego z Sonaty b-moll</i> F. Chopina. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi opowiedzieć własnymi słowami o życiu i twórczości F. Chopina, umie wymienić podstawowe gatunki muzyczne przez niego komponowane; • umie powiedzieć kilka zdań na temat konkursu chopinowskiego, zna co najmniej dwa nazwiska słynnych pianistów – zwycięzców konkursu; • potrafi interpretować dowolną piosenkę w ciekawy sposób; • gra jeden z głosów <i>Marsza żałobnego</i> w wykonaniu wielogłosowym.
--	--	--	--

7. ORKIESTRA SYMFONICZNA

Rozmieszczenie grup instrumentów w orkiestrze symfonicznej. Rodzaje orkiestr

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego;</p> <p>I.2.5) tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych instrumentów;</p> <p>I.4.2) rozpoznaje ze słuchu: a) brzmienie instrumentów muzycznych, e) aparat wykonawczy: zespół kameralny, orkiestra, big-band;</p> <p>4) d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów;</p> <p>II.3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: 1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je; 3) aparatu wykonawczego (zespół kameralny,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>O, o, o! Orkiestra</i> (muz. i sł. M. Sarnowska). • Słuchamy: N. Rimski-Korsakow, <i>Szeherazada</i>, cz. I, big-band Glenna Millera <i>In the Mood</i>, strojenie orkiestry. • Gramy i tworzymy: eksperymenty ze strojeniem szkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie jedną z melodii piosenki <i>O, o, o! – Orkiestra</i>; • wie, co to jest orkiestra symfoniczna, strojenie instrumentów; • umie powiedzieć, jak stroi się instrumenty strunowe, dęte, niektóre perkusyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać jedną z melodii piosenki <i>O, o, o! – Orkiestra</i> z towarzyszeniem drugiej melodii; • potrafi przyporządkować instrumenty do odpowiednich grup; • aktywnie wykonuje eksperymenty ze strojeniem instrumentów, wyciągając poprawne wnioski; • po wysłuchaniu <i>Szeherazady</i> potrafi opowiedzieć o nastroju i instrumentach charakteryzujących postacie z baśni.
--	---	---	--

<p>orkiestra, big band);</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (instrumentalna);</p> <p>III.2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną.</p>	<p>instrumentarium.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Film <i>Z wizytą w filharmonii</i>. • <i>Rodzaje orkiestr</i> oraz schemat orkiestry symfonicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna nazwy różnych instrumentów; • umie odczytać schemat orkiestry symfonicznej. 	
---	---	--	--

8. PIEŚŃ UJDZIE CAŁO

Dyrygent, batuta i partytura. Dyrygowanie zespołem instrumentalnym podczas aktywnego słuchania utworu

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego, b) wybrane pieśni patriotyczne;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach d) akompaniamenty;</p> <p>II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament);</p> <p>II.2.4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne;</p> <p>5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>O, o, o! Orkiestra</i> (muz. i sł. M. Sarnowska), <i>Maki</i> (muz. S. Niewiadomski, sł. K. Makuszyński). • Słuchamy: J. Strauss (ojciec), <i>Beliebte Annen-Polka</i> op. 137. • Gramy: akompaniament do pieśni <i>Maki</i> oraz fermatę <i>Gramy ze Straussem</i>. • Film <i>Z wizytą w filharmonii</i>. • <i>Sławni dyrygenci</i> oraz tekst o pracy dyrygenta, <i>Ułańska orkiestra</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie wszystkie melodie piosenki <i>O, o, o! – Orkiestra</i>; • umie zaśpiewać w grupie pieśń <i>Maki</i>; • wie, kim jest dyrygent oraz zna terminy: partytura, batuta; • potrafi odczytać kilka oznaczeń z partytury orkiestrowej; • akompaniuje w zespole na instrumencie perkusyjnym wg zapisu w partyturze. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać piosenkę <i>O, o, o! – Orkiestra</i> w tercecie; • umie zaśpiewać solo fragment pieśni <i>Maki</i>; • umie opisać własnymi słowami rolę dyrygenta w przygotowaniu i wykonaniu koncertu; • potrafi znaleźć w nutach partytury wybrane oznaczenia i wyjaśnić ich rolę; • dyryguje zespołem instrumentalnym podczas utworu J. Straussa; • sprawnie odczytuje rytmy z partytury dla orkiestry towarzyszącej piosence <i>Maki</i>; • podaje tytuły kilku pieśni patriotycznych poznanych w ubiegłych latach.
--	---	---	---

--	--	--	--

9. SYMFONIA DŹWIĘKÓW

Ludwig van Beethoven – wielki symfonik. Granie na instrumencie hymnu Zjednoczonej Europy

I.1.1) śpiewa **a)** piosenki z repertuaru młodzieżowego, **b)** wybrane pieśni artystyczne

I.2.2) gra na wybranym instrumencie melodycznym Hymn Europy (instrumentalną wersję *Ody do Radości* L. van Beethovena);

5) tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych instrumentów;

I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej **a)** reprezentatywnych dla kolejnych epok (klasycyzm);

2) rozpoznaje ze słuchu: **a)** brzmienie instrumentów muzycznych, **b)** brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas, **e)** aparat wykonawczy: solista, chór, orkiestra;

4) d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów;

II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: **1)** podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk);

II.3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: **1)** instrumentów muzycznych;

2) głosów ludzkich; **3)** aparatu wykonawczego (solista, chór, orkiestra);

II.4.3) form muzycznych: koncert, symfonia;

II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (klasycyzm) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;

7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Ludwig van Beethoven;

III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki.

- Śpiewamy: *O, o, o! Orkiestra* (muz. i sł. M. Sarnowska), *Oda do Radości* (muz. L. van Beethoven, sł. F. Schiller, tłum. K.I. Gałczyński).
- Słuchamy: L. van Beethoven, *V Symfonia c-moll*, cz. I *Allegro con brio*, *Oda do Radości* z finału *IX Symfonii*.
- Gramy: *Oda do Radości* ze słuchu w tonacji C-dur.
- Repertuar orkiestry: symfonia, L. van Beethoven.

- umie zaśpiewać w grupie *Odę do Radości*;
- wie, co to jest symfonia
- zna nazwisko L. van Beethoven;
- zna nazwę głosu ludzkiego – baryton.

- umie podać kilka informacji o Beethovenie jako wielkim symfoniku;
- potrafi własnymi słowami opowiedzieć o wrażeniach po wysłuchaniu utworu;
- umie zagrać ze słuchu fragment *Ody do Radości*.

10. W KRĘGU TRADYCJI

Granie na instrumentach polskich kolęd i pastorałek. Tradycje świąteczne różnych wyznań

I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego i ludowego;

I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;

I.4.1) Uczeń: świadomie słucha d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;

II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne;

III.4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu.

- Śpiewamy: *Pojedziemy saniami* (muz. W. Korcz, sł. E. Bryll), kolęda ukraińska *Nowa radist stała*.
- Słuchamy: pieśni świąteczne innych wyznań, ew. *Muzyka z czterech świętyń*.
- Gramy: Pastorałka *Cieszmy się i pod niebiosy*.
- *Chanuka, Kurban Bajram, Soczelnik i Święty Wieczór*.

- śpiewa w grupie piosenkę *Pojedziemy saniami* i kolędę ukraińską *Nowa radist stała*;
- gra na flecie przydzielony fragment pastorałki.

- śpiewa w grupie łącznik w piosence *Pojedziemy saniami* i solo całą piosenkę;
- umie samodzielnie rozczytać partię dzwonek w pastorałce.

11. BOŻE NARODZENIE W PIEŚNI

Doskonalenie śpiewu wielogłosowego – pastorałka *A spis Bartek* w układzie dwugłosowym. Słuchanie dawnych i współczesnych kolęd wykonywanych przez chóry

I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego i ludowego;

I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory; 4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny;

I.4.1) Uczeń: świadomie słucha d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;

2) rozpoznaje ze słuchu: b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas, e) aparat wykonawczy: chór;

II.2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: 1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; 2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; 3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty;

- Śpiewamy: *Pojedziemy saniami* (muz. W. Korcz, sł. E. Bryll), kolędy i pastorałki: *Nowa radist stała*, *A spis Bartek*.
- Słuchamy: kolęd wykonywanych przez różne rodzaje chórów.
- Gramy: Pastorałka *Cieszmy się i pod niebiosy*.

- śpiewa w grupie wybraną piosenkę lub kolędę;
- potrafi rozpoznać rodzaje chórów w słuchanych kolędach;
- gra fragment pastorałki.

- śpiewa w grupie pastorałkę *A spis Bartek* w układzie dwugłosowym;
- potrafi wymienić rodzaje chorów, a także określić ich skład głosów;
- umie zagrać akompaniament gitarowy do pastorałki;
- gra fragment pastorałki w układzie wielogłosowym;
- próbuje dobrać akompaniament harmoniczny do kolędy *A wczora z wieczora*.

<p>II.3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału: 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas), 3) aparatu wykonawczego (chór);</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (ludowa);</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach współczesnej kultury muzycznej;</p> <p>III.4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzymy: akompaniament harmoniczny do kolędy <i>A wczora z wieczora</i>. 		
---	---	--	--

12. KOLEĐY I PASTORAŁKI ŹRÓDŁEM INSPIRACJI W MUZYCE

Wybrane piosenki o tematyce świątecznej, kolędy i pastorałki, *Scherzo h-moll op. 20 F. Chopina*

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego i ludowego;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory, d) akompaniamenty;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm), d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;</p> <p>4) c) werbalizuje emocje i odczucia, d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów;</p> <p>II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm);</p> <p>7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Fryderyk Chopin;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki;</p> <p>III.4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Pojedziemy saniami</i> (muz. W. Korcz, sł. E. Bryll), kolędy i pastorałki: <i>Nowa radist stała, A spis Bartek, Anioł pasterzom mówił</i>, inne kolędy. • Słuchamy: F. Chopin, <i>Scherzo h-moll op. 20</i>. • Gramy: fragment kolędy <i>Lulajże, Jezuniu</i> w wersji z czasów Chopina, pastorałka <i>Cieszmy się i pod niebiosy</i>, kolęda <i>A wczora z wieczora</i>. • <i>Pieśni o Bożym Narodzeniu</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie kolędy i pastorałki; • potrafi zagrać partię jednego głosu pastorałki. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozpoznać kolędę zacytowaną przez F. Chopina w <i>Scherzu h-moll</i>; • gra kolędę <i>Lulajże Jezuniu</i> w układzie dwugłosowym.
--	---	---	--

13. TAŃCE KRÓLEWSKIE I CESARSKIE Zmieniające się mody na tańce – renesansowa pawana, walc. Mikołaj Gomółka			
<p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (renesans);</p> <p>II.5. Uczeń określa charakterystyczne cechy: 3) wybranych tańców towarzyskich;</p> <p>II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (renesans);</p> <p>7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Mikołaj Gomółka;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchamy: J. Strauss, <i>Nad pięknym modrym Dunajem</i>, Anonim, <i>Rex</i>, M. Gomółka, Psalm 47 <i>Kleszczmy rękoma</i>. • Gramy: J. Strauss, <i>Nad pięknym modrym Dunajem</i>, ew. M. Gomółka <i>Kleszczmy rękoma</i>. • Tańczymy: podstawowy krok pawany. • <i>W tanecznym rytmie, Bal na Wawelu</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że na przestrzeni wieków tańczono różne tańce; • wie, kim był J. Strauss (syn); • wie, kim byli król Zygmunt Stary i królowa Bona, potrafi nazwać epokę, w której panowali; • potrafi określić charakter muzyki w utworze <i>Rex</i> z uwzględnieniem kontrastów między obiema częściami; • zna podstawowe kroki pawany; • wie, kim był M. Gomółka. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wymienić nazwy kilku starszych i nowszych tańców; • podaje kilka faktów o J. Strausie (synu); • potrafi krótko opowiedzieć o <i>Melodiach na Psalterz polski</i> Mikołaja Gomółki.
14. TAŃCE NA STYCZNIOWY MRÓZ – RUMBA I SAMBA Podstawowy krok samby. Śpiewanie kanonu na tle melodii głosu towarzyszącego			
<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego, c) kanony;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach d) akompaniamenty;</p> <p>I.2.3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;</p> <p>I.3.1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: kanon <i>Rytmy synkopowane</i> (tradycyjna mel. angielska, sł. pol. U. Smoczyńska). 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie melodię kanonu <i>Rytmy synkopowane</i> na tle głosu 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo melodię kanonu <i>Rytmy synkopowane</i> na tle głosu towarzyszącego; • potrafi własnymi słowami opisać różnice między muzyką samby i rumbą.

<p>2) wykonuje podstawowe kroki, d) wybranych tańców towarzyskich;</p> <p>II.5. Uczeń określa charakterystyczne cechy: 3) wybranych tańców towarzyskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchamy: <i>Rumba, Samba na dobry dzień</i> (muz. L. Sochacki, sł. L. Dziarek). • Gramy: akompaniament do kanonu. • Tańczymy: krok podstawowy samby. • Tekst o tańcach latynoamerykańskich: rumbie i sambie. 	<p>towarzyszącego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna nazwy wybranych tańców latynoamerykańskich: rumbie, samby, cza-czy; • umie określić cechy charakterystyczne rumbie na podstawie przykładu muzycznego; • zna podstawowy krok samby. 	
<p>15. TAŃCE NA STYCZNIOWY MRÓZ – CZA-CZA</p>			
<p>Podstawowy krok cza-czy. Prozdrowotne znaczenie tańca dla człowieka</p>			
<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego, c) kanony;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach a) schematy rytmiczne, b) melodie;</p> <p>4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny;</p> <p>I.3.2) wykonuje podstawowe kroki d) wybranych tańców towarzyskich;</p> <p>II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne;</p> <p>II.5. Uczeń określa charakterystyczne cechy: 3) wybranych tańców towarzyskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: Kanon <i>Rytmy synkopowane</i> (tradycyjna mel. angielska, sł. pol. U. Smoczyńska), <i>Tańczymy cza-czę</i> (muz. W. Kaleta, sł. S. Karaszewski). • Gramy: improwizowane rytmy na instrumentach perkusyjnych lub melodycznych. • Słuchamy: <i>Samba na dobry dzień</i> (muz. L. Sochacki, sł. L. Dziarek) • Tańczymy: krok podstawowy cza-czy i samby. 	<ul style="list-style-type: none"> • próbuje zaśpiewać piosenkę <i>Rytmy synkopowane</i> w kanonie dwugłosowym; • zna zasadę wykonywania kanonu; • umie zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Tańczymy cza-czę</i>; • rozumie różnicę między pauzą półnutową i całonutową (długość trwania, zapis); • zna podstawowy krok cza-czy. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać <i>Rytmy synkopowane</i> w kanonie dwugłosowym; • potrafi zaimprovizować rytmy do taktów z pauzami; • umie zatańczyć w parze podstawowy krok cza-czy.

	<ul style="list-style-type: none"> • Tekst o cza-czy i prozdrowotnej roli tańca. 		
--	---	--	--

16. MUZYKA CIAŁA

Balet jako taniec klasyczny i jako widowisko teatralne oparte na gęście oraz tańcu wykonywanym do muzyki. Piotr Czajkowski i jego najslynniejsze balety

<p>I.1.4) wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>I.3.3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (romantyzm);</p> <p>2) rozpoznaje ze słuchu: a) brzmienie instrumentów muzycznych;</p> <p>3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (teatralna); 3) form muzycznych: balet;</p> <p>II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (romantyzm) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recytacja rytmiczna <i>Po obiedzie</i> (przysłowia ludowe, rytmizacja: W. Sołtysik). • Słuchamy: P. Czajkowski, <i>Taniec Cukrowej Wróżki</i> z baletu <i>Dziadek do orzechów</i>. • Gramy: Temat z baletu <i>Jeziro łabędzie</i>. • Tworzymy: Fermaty <i>Rozmowy bez słów</i> oraz <i>Pokaż, co potrafisz</i>. • Tekst o balecie. • Film <i>Czelesta</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, czym jest balet; • zna tytuły kilku słynnych baletów i nazwiska ich twórców; • wie, kim był Piotr Czajkowski; • aktywnie uczestniczy w zabawach muzycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna treść poznanych na lekcji baletów; • umie opisać główną bohaterkę <i>Tańca Cukrowej Wróżki</i> na podstawie charakteru słuchanej muzyki; • potrafi rozpoznać barwę czelesty.
--	---	--	--

17. BALET KLASYCZNY CZY TEATR TAŃCA I GESTU?

Porównanie brzmienia muzyki baletowej XIX i XX wieku. Tworzenie grupowego układu ruchowego

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego;</p> <p>I.1.4) wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>I.2.4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych;</p> <p>I.3.3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu oraz tworzy ilustracje ruchowe do muzyki;</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (teatralna); 3) form muzycznych: balet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recytacja rytmiczna <i>Po obiedzie</i> (przysłowia ludowe, rytmizacja: W. Sołtysik). • Śpiewamy: <i>Piosenka o baletcie</i> (muz. i sł. M. Sarnowska). • Słuchamy: I. Strawiński, <i>Walc z baletu Pietruszka</i> (fragment III sceny), <i>Redyk</i> obraz I z baletu <i>Harnasie</i> K. Szymanowskiego. • Gramy i tworzymy: ilustracja dźwiękowa do utworu K. Szymanowskiego, fermata <i>Pulsujące koło</i>. • Historia baletu XX w. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna tytuły kilku słynnych baletów i nazwiska ich twórców; • wie, kim był Igor Strawiński i Karol Szymanowski; • aktywnie uczestniczy w tworzeniu ilustracji dźwiękowej do utworu K. Szymanowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna treść poznanych na lekcji baletów; • umie zauważyć i opisać różnice między muzyką I. Strawińskiego a przykładami XIX wiecznych baletów P. Czajkowskiego; • zgłasza ciekawe propozycje rozwiązań do ilustracji dźwiękowej.
--	---	---	---

18. WYBRANE FAKTY Z ŻYCIA KAROLA SZYMANOWSKIEGO – TWÓRCZOŚĆ, PODRÓŻE, ZWIĄZKI Z PODHALEM
Improwizacja na dźwiękach skali góralskiej

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego;</p> <p>I.1.4) wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>5) improwizuje różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych instrumentów;</p> <p>II.7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Karol Szymanowski;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Recytacja rytmiczna <i>Po obiedzie</i> (przysłowia ludowe, rytmizacja: W. Sołtysik). • Śpiewamy: <i>Piosenka o baletcie</i> (muz. i sł. M. Sarnowska). • Słuchamy: K. Szymanowski, <i>Taniec zbójnicki</i> z 	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe fakty z życia i twórczości kompozytora; • zna tytuły najwybitniejszych dzieł kompozytora; • wie, do muzyki jakich regionów nawiązywał w swej twórczości kompozytor; • potrafi odróżnić 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić znaczenie twórczości K. Szymanowskiego dla rozwoju kultury polskiej; • umie zaimprovizować melodię na dźwiękach skali góralskiej; • potrafi zagrać a vista fragment <i>Etiudy b-moll</i>.
---	--	--	--

	<p>baletu <i>Harnasie</i> oraz <i>Mazurek nr 1</i> lub <i>nr 11 op. 50</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gramy: skalę góralską, temat <i>Etiudy b-moll op. 4 nr 3</i>. • Tworzymy: improwizację na dźwiękach skali góralskiej. • <i>Spotkanie z kompozytorem – Karol Szymanowski</i>. 	<p>oryginalną muzykę ludową od jej artystycznego opracowania.</p>	
--	--	---	--

19. JAK POWSTAJE MUZYKA – RYTM, METRUM I TEMPO

Utrwalenie i uporządkowanie wiedzy dotyczącej omawianych elementów, stosowanie ich w praktyce

<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut c) kanony;</p> <p>I.1.6) improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;</p> <p>I.2.3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;</p> <p>I.4.3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (nuta, pauza, wartość rytmiczna) oraz zależności między nimi; 2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, agogikę);</p> <p>II.2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: 2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz; 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: C. Orff, kanon <i>Ding, dong</i>. • Stuchamy: G. Keetman <i>Taniec ekstatyczny</i>, J. Brahms <i>Taniec węgierski g-moll nr 5</i>, ew. K. Szymanowski <i>Etiuda b-moll op. 4 nr 3</i>. • Gramy: rytmy w fermacie <i>Głuchy telefon</i>. • Tworzymy: recytacja wiersza w różnych tempach. • <i>Rytm, Tempo</i>. • Rytm w przyrodzie i architekturze. • Plansze interaktywne: 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać kanon <i>Ding, dong</i> w grupie unisono; • rozumie znaczenie terminów: rytm (również w sensie pozamuzycznym), metrum oraz tempo; • zna podstawowe wartości rytmiczne nut i pauz oraz wie, jakie są relacje czasowe między nimi; • zna niektóre oznaczenia metrum i wie, co jest ich miarą taktu; • zna niektóre określenia tempa w języku włoskim; 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać <i>Ding, dong</i> w kanonie; • umie podać przykłady rytmu w przyrodzie i architekturze; • potrafi określić środki muzyczne zastosowane w utworze K. Szymanowskiego; • tworzy proste rytmy w podanym metrum; • umie rozpoznać metrum słuchem; • potrafi zastosować zmiany tempa w praktyce; • wyczuwa zmiany tempa w utworze J. Brahmsa i reaguje na nie ruchem.
---	---	---	---

	<p><i>Elementy muzyki, Co to jest rytm?, Co to jest agogika?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest metronom i do czego służy; • potrafi ustawić wahadło metronomu na żądane tempo. 	
--	--	--	--

20. JAK POWSTAJE MUZYKA – MELODIA, DYNAMIKA, ARTYKULACJA

Utrwalenie i uporządkowanie wiedzy dotyczącej omawianych elementów, stosowanie ich w praktyce

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego, c) kanony;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>I.3.3) improwizuje za pomocą gestu i ruchu;</p> <p>I.4.3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, dźwięk, gama) oraz zależności między nimi; 2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, dynamikę, artykulację);</p> <p>II.2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej: 1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii; 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne; 5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Jedna pieśń</i> (muz. i sł. W. Sołtysik), kanon <i>Ding, dong</i> C. Orffa. • Słuchamy: C. Saint-Saëns <i>Akwarium</i> oraz <i>Łabędź</i> z cyklu <i>Karnawał zwierząt</i>, J. Brahms <i>Taniec węgierski d-moll</i> nr 12, R. Schumann <i>Śmiały jeździec</i> z cyklu <i>Album dla młodzieży</i>. • Gramy: temat z <i>IX Symfonii – Z Nowego Świata</i> A. Dvoráka, fermata <i>Miniatury muzyczne</i>. • <i>Melodia, Dynamika, Artykulacja</i>. • Plansza interaktywna <i>Co to jest melodia – zasoby dotyczące melodii, dynamiki i artykulacji</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie unisono melodię kanonu <i>Ding, dong</i> oraz jedną z melodii <i>Jednej pieśni</i>; • zna terminy: melodia, notacja muzyczna, dynamika, artykulacja; • zna zagadnienia związane z zapisem nut na pięciolinii. • zna niektóre oznaczenia dynamiczne; • potrafi w grze na instrumencie zastosować zmiany tempa i dynamiki. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w dwugłosie kanon <i>Ding, dong</i> oraz jedną z melodii <i>Jednej pieśni</i>; • zna i rozumie niektóre włoskie określenia dynamiki i artykulacji; • w słuchanym utworze potrafi określić kierunek melodii oraz zmiany tempa, dynamiki i artykulacji; • potrafi przeczytać głosem zapis melodii <i>Wlazł kotek</i>; • umie samodzielnie nauczyć się grać temat <i>Symfonii – Z Nowego Świata</i> A. Dvoráka; • potrafi uzupełnić zapis melodii <i>Siała baba mak</i> oraz zaproponować tempo, dynamikę i artykulację w tym utworze.
---	--	---	--

21. JAK POWSTAJE MUZYKA – HARMONIA I BARWA DŹWIĘKU

Utrwalenie i uporządkowanie wiedzy dotyczącej omawianych elementów, stosowanie ich w praktyce

I.1.1) śpiewa **a)** piosenki z repertuaru młodzieżowego;

I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach **c)** proste utwory;

4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie: **b)** swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny;

I.4.2) rozpoznaje ze słuchu: **a)** brzmienie instrumentów muzycznych;

3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;

II.1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce: **1)** podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi; **2)** określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).

- Śpiewamy: *Jedna pieśń* (muz. i sł. W. Sołtysik).
- Słuchamy: M. Ravel, *Boléro*, F. Rybicki, *Kot i mysz*, fermata *Zgadnij uchem*, przykłady trójdźwięków (CD), ew. A. Dvorák temat *IX Symfonii – Z Nowego Świata*.
- Gramy: temat z *IX Symfonii – Z Nowego Świata* A. Dvoráka.
- Tworzymy: akompaniament harmoniczny do *Wlazł kotek*.
- plansza *Elementy muzyki – zasoby dotyczące harmonii i barwy dźwięku*; elementy muzyki w zapisie partytury.
- *Barwa dźwięku, Harmonia*

- umie zaśpiewać w grupie *Jedną pieśń*;
- rozumie terminy: harmonia i barwa w odniesieniu do muzyki;
- wie, co to jest trójdźwięk.
- umie odnaleźć w nutach oznaczenia omawianych elementów muzyki.

- umie zaśpiewać wybrany głos pieśni podczas śpiewu wielogłosowego;
- próbuje dobrać właściwe akordy do melodii *Wlazł kotek*.
- umie odnaleźć w zapisie nutowym trójdźwięki;
- słucha utworu *Kot i mysz* F. Rybickiego w skupieniu, śledząc partyturę – wskazuje na zgodność i różnice między nią a nagraniem.

22. EKSPERYMENTY KOMPOZYTORÓW XX WIEKU

Eksperymenty uczniów – zabawy twórcze z użyciem techniki aleatorycznej, sonorystycznej. Zapisywanie, nagrywanie i przetwarzanie dźwięku

<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut a) piosenki z repertuaru popularnego;</p> <p>6) improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;</p> <p>I.2.5) improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (współczesność);</p> <p>3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;</p> <p>7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Witold Lutosławski, Krzysztof Penderecki;</p> <p>9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach współczesnej kultury muzycznej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Wiosna – ach to ty</i> (muz. i sł. M. Grechuta, fragm.). • Słuchamy: M. Grechuta, <i>Wiosna – ach to ty</i>, K. Penderecki, <i>Ofiarom Hiroszimy – Tren</i>, J. Cage 4'33 (fragment w wykonaniu nauczyciela), ew. F.B. Mâche <i>Korwar</i>. • Gramy: eksperymenty muzyczne na instrumentach preparowanych. • Tworzymy: recytacje aleatoryczne, preparowane instrumenty, fermata <i>Wędrujący klaster</i>, nagrania otoczenia. • <i>Aleatoryzm, Sonoryzm, Muzyka konkretna</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Wiosna – ach, to ty</i>; • potrafi wymienić nazwy kierunków muzycznych XX wieku; • zna nazwiska kompozytorów: K. Penderecki, W. Lutosławski; • poszukuje informacji w dostępnych źródłach. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki; • aktywnie uczestniczy w eksperymentach z muzyką współczesną – zabawach twórczych z użyciem technik aleatorycznych, sonoryzmu; • potrafi opowiedzieć o roli barwy dźwięku i dynamiki w słuchanych utworach; • przygotowuje nagrania muzyki konkretnej.
<p>23. NASZE MUZYCZNE DZIEŁO SZTUKI</p> <p>Festiwal muzyki współczesnej „Warszawska Jesień”. Tworzenie dzieła muzycznego – indywidualnie lub w grupie</p>			
<p>I.1.1) śpiewa z wykorzystaniem nut a) piosenki z repertuaru młodzieżowego;</p> <p>6) improwizuje wokalnie oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach b) melodie;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Obcy świat</i> (muz. M. Sołtysik, sł. M. Serkowski). • Gramy: własne kompozycje, eksperymenty z 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Obcy świat</i>; • bierze aktywny udział w tworzeniu <i>Wiosennej pobudki</i>; • umie wykorzystać 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zagrać wstawki instrumentalne w piosence <i>Obcy świat</i>; • bierze aktywny udział w tworzeniu klasowego utworu – indywidualnie lub w grupie; • korzysta z programów komputerowych do edycji i obróbki dźwięku;

5) improwizuje oraz tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych instrumentów;

II.9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technolog

III.2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; 3) poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach; 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; 9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.

dźwiękiem, wstawki instrumentalne z piosenki.

- Tworzymy: utwór z wykorzystaniem muzyki konkretnej (fermata *Wiosenna pobudka*)
- *Najnowsze trendy muzyczne, Nasze muzyczne dzieło.*
- Prawa autorskie.

wiadomości dotyczące zapisu nutowego w zabawach i ćwiczeniach;

- wie, co to jest „Warszawska Jesień”.

- poszukuje i gromadzi informacje na temat najnowszych trendów muzycznych.

24. OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

Podlasie, Lubelszczyzna, Rzeszowszczyzna. Sylwetka Witolda Lutosławskiego jako jednego z najwybitniejszych współczesnych kompozytorów polskich i jego inspiracje muzyką Rzeszowszczyzny

<p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach b) melodie;</p> <p>5) tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych instrumentów;</p> <p>I.3.2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne: b) wybranych tańców ludowych (szczególnie własnego regionu);</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok (współczesność), d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (ludowa);</p> <p>5. Uczeń określa charakterystyczne cechy: 2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;</p> <p>6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (XX w.);</p> <p>7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Witold Lutosławski;</p> <p>III.4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu; 9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słuchamy: <i>Konopielka</i> z Podlasia, <i>Mach</i> z Lubelszczyzny, <i>Lasowiak</i> z Rzeszowszczyzny, W. Lutosławski, <i>Taniec z Małej suity</i> przykłady brzmienia instrumentów regionalnych: harmonia, suka biłgorajska, cymbały. • Gramy: <i>Lasowiak</i>. • Tworzymy: nowatorskie brzmienia bębena. • Tańczymy: jeden z omawianych tańców. • Na wschodzie Polski. • Instrumenty ludowe: harmonia, suka biłgorajska, cymbały. • Sylwetka Witolda Lutosławskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna nazwy regionów folklorystycznych wschodniej Polski: Podlasie, Lubelszczyzna, Rzeszowszczyzna; • potrafi wymienić i wie, jak wyglądają instrumenty ludowe: harmonia, suka biłgorajska, cymbały; • potrafi zagrać w grupie melodię <i>Lasowiaka</i>; • wie, kim był W. Lutosławski. 	<ul style="list-style-type: none"> • publikuje przygotowane dzieło na stronie szkoły z zachowaniem praw autorskich; • wykazuje się twórczą inwencją podczas przeprowadzania eksperymentów brzmieniowych z bębniem; • umie powiedzieć dwa, trzy zdania na temat twórczości W. Lutosławskiego; • rozpoznaje, w których częściach <i>Tańca</i> W. Lutosławskiego pojawiają się fragmenty melodii <i>Lasowiaka</i>; • bierze aktywny udział w tańcach ludowych.
<p>25. MISTRZOWIE INSTRUMENTÓW Niccolò Paganini – kompozytor i wirtuoz skrzypiec</p>			
<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut b) wybrane pieśni artystyczne;</p> <p>3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>I.4.2) rozpoznaje ze słuchu: a) brzmienie instrumentów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Funiculi, funiculà</i> (muz. L. Denza, sł. G. Turco, sł. pol. W. Sołtysik). • Słuchamy: <i>Funiculi, funiculà</i> w wykonaniu sławnego śpiewaka, N. Paganini, <i>La Campanella</i> cz. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie refren pieśni <i>Funiculi, funiculà</i>; • wie, kogo nazywa się wirtuozem; • wie, kim był N. Paganini i H. Wieniawski; • potrafi wymienić 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragment pieśni <i>Funiculi, funiculà</i>; • potrafi podać kilka informacji o N. Paganinim i H. Wieniawskim; • potrafi opowiedzieć krótko o jednym z wirtuozów poznanych w ubiegłych latach.

<p>muzycznych, e) aparat wykonawczy: solista;</p> <p>3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka. muzycznego</p>	<p>III z II <i>Koncertu skrzypcowego h-moll.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gramy do wyboru: <i>Eine kleine Nachtmusik, Kleszczmy rękoma, The last Rumba, Polonez z filmu Pan Tadeusz.</i> • Wirtuoz – mistrz instrumentu. • Sylwetka N. Paganiniego i H. Wieniawskiego. 	<p>nazwiska wirtuozów poznanych w ubiegłych latach.</p>	
--	---	---	--

26. WSPÓŁCZEŚNI WIRTUOZI – POSZUKIWANIE I SŁUCHANIE UTWORÓW

Znaczenie improwizacji w jazzie

<p>I.1.1) śpiewa ze słuchu a) piosenki z repertuaru popularnego;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory, d) akompaniamenty;</p> <p>5) improwizuje różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych instrumentów;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej b) muzyki jazzowej;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Żyj kolorowo</i> (muz. J. Ptaszyn-Wróblewski, sł. W. Młynarski). • Słuchamy: K. Komeda <i>Kołysanka</i>, utwór wybranego współczesnego wirtuoza. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie fragment piosenki <i>Żyj kolorowo</i>; • bierze aktywny udział w akompaniowaniu do części instrumentalnej piosenki; • potrafi wymienić nazwiska kilku współczesnych wirtuozów; 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi podać kilka informacji o współczesnych wirtuozach; • umie podać kilka informacji o K. Komedzie; • potrafi zaimprovizować grę na instrumencie perkusyjnym;
<p>3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 2) stylów muzycznych (jazz);</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gramy: akompaniament do piosenki <i>Żyj kolorowo</i>, wybrane utwory z kącika <i>Zostań wirtuozem</i>. • Tworzymy: 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak oznacza się metrum <i>alla breve</i> i jaka wartość rytmiczna jest jego miarą; • wie, co to jest improwizacja; 	<ul style="list-style-type: none"> • umie płynnie zagrać jeden z utworów z kącika <i>Zostań wirtuozem</i>; • potrafi odnaleźć w dostępnych źródłach informacje oraz utwory współczesnych wirtuozów.

<p>6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (wiek XX);</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach wartościowej muzyki popularnej; 3) poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach;</p> <p>5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej przygotowując prezentację 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych.</p>	<p>improwizację na instrumencie perkusyjnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Galeria współczesnych wirtuozów</i> oraz tekst o wirtuozach w jazzie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim był K. Komeda. 	
---	---	---	--

27. ZAPROSZENIE NA KONCERT

Etykieta melomana. Filharmonia – pochodzenie słowa, galeria wybranych polskich filharmonii

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru popularnego, b) wybrane pieśni artystyczne;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej a) reprezentatywnych dla kolejnych epok, b) muzyki jazzowej i rozrywkowej</p> <p>3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne określając ich elementy, nastroj i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;</p> <p>4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych b) rysuje, maluje;</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 1) muzyki ze względu na jej rodzaj, 2) stylów muzycznych (jazz);</p> <p>III.2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne; 3) poszukuje informacji o muzyce w dostępnych źródłach; 5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej przygotowując prezentację; 6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym; 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych; 9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej; odpowiednie zachowanie podczas koncertu,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Funiculi, funiculà</i> (muz. L. Denza, sł. G. Turco, sł. pol. W. Sołtysik) lub <i>Żyj kolorowo</i> (muz. J. Ptaszyn-Wróblewski, sł. W. Młynarski). • Słuchanie: utwory z plakatu koncertowego w podręczniku. • Gramy: utwory z kącika <i>Zostań wirtuozem</i>. • Film <i>Z wizytą w filharmonii</i>. • Tworzymy: fermata <i>Jesteśmy wirtuozami</i> • <i>Zaproszenie na koncert</i> • Filharmonia, sala koncertowa i akustyka. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie zwrotki i refren (próbuję śpiewać w dwugłosie) pieśni <i>Funiculi, funiculà</i>; • śpiewa w grupie fragment piosenki <i>Żyj kolorowo</i>; • wie, co znaczy wyraz filharmonia; • wie, jak znaleźć ofertę koncertową w okolicy miejsca zamieszkania; • potrafi własnymi słowami wyjaśnić znaczenie akustyki w sali koncertowej; • potrafi wymienić kilka czynników wpływających na akustykę w sali koncertowej; • umie wytłumaczyć dwa znaczenia wyrazu koncert. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo zwrotki piosenki <i>Funiculi, funiculà</i>, a refren w duecie na dwa głosy; • umie płynnie zagrać jeden z utworów z kącika <i>Zostań wirtuozem</i>; • aktywnie uczestniczy w przygotowywaniu klasowego koncertu; • potrafi wyszukać w dostępnych źródłach nagrania z literatury muzycznej, stosując zasady poszanowania praw autorskich i wykonawczych.
--	---	--	--

przedstawienia operowego itp. oraz szacunek dla [praw] twórców i wykonawców.			
28. U NASZYCH NAJBLIŻSZYCH SĄSIADÓW Rosja, Czechy – przypomnienie związków muzycznych z krajami (Piotr Czajkowski, balet, Bedrich Smetana)			
<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego, c) kanony;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>I.3.1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;</p> <p>2) wykonuje podstawowe kroki c) wybranych tańców różnych narodów;</p> <p>II.4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki: 3) form muzycznych: balet;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki; 2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną na świecie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy <i>To stop the train</i> (mel. angielska), ew. <i>Piosenka o balecie</i> (muz. i sł. M. Sarnowska). • Słuchamy: P. Czajkowski, <i>Trepak</i> z baletu <i>Dziadek do orzechów</i>, <i>Kozak</i> w wykonaniu chóru Aleksandrowa, B. Smetana <i>Wełtawa</i> z poematu symfonicznego <i>Moja Ojczyzna</i>. • Gramy: B. Smetana, <i>Wełtawa</i>. • Ruch: fermata <i>Tańczymy kozaka</i> oraz <i>Pantomima w kanonie</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>To stop the train</i>; • zna nazwiska kompozytorów: P. Czajkowski, B. Smetana; • umie zagrać fragment melodii <i>Wełtawy</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w kanonie i z gestami piosenkę <i>To stop the train</i>; • umie wymyślić i zademonstrować kroki kozaka; • zna włoskie nazwy na określenie tempa wolnego, umiarkowanego i bardzo szybkiego; • potrafi opowiedzieć, kim był Piotr Czajkowski, zna tytuły kilku jego utworów; • własnymi słowami określa tempo i charakter słuchanej muzyki.
29. NA POŁUDNIE EUROPY – AUSTRIA I WŁOCHY Związki muzyki z omawianymi krajami (opera, Rossini, Vivaldi, lutnicy)			
<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru ludowego, b) wybrane pieśni artystyczne, c) kanony;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>II.3. Uczeń wykazuje się znajomością: 2) głosów ludzkich oraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy piosenki: angielską <i>To stop the train</i>, włoską <i>La bella polenta</i>, ew. <i>Funiculi, funiculà</i> (muz. L. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie kanon <i>To stop the train</i> i piosenkę <i>La bella polenta</i>; • potrafi podać kilka 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa solo fragmenty piosenki <i>La bella polenta</i>; • potrafi podać tytuły utworów kompozytorów włoskich i austriackich; • wykazuje się wiedzą na temat opery.

<p>technik wokalnych (jodłowanie); 3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra);</p> <p>II.4.3) form muzycznych: opera;</p> <p>7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki kultury muzycznej; 2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną na świecie.</p>	<p>Denza, sł. G. Turco, sł. pol. W. Sołtysik).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słuchamy: jodłowanie, G. Verdi, <i>La donna è mobile</i> z opery <i>Rigoletto</i>, J. Strauss, <i>Nad pięknym, modrym Dunajem</i>, G. Rossini, <i>Uwertura</i> do opery <i>Wilhelm Tell</i>. • Gramy: ew. G. Rossini, uwertura do opery <i>Wilhelm Tell</i> lub J. Strauss, <i>Nad pięknym, modrym Dunajem</i>. 	<p>informacji muzycznych związanych z Austrią i Włochami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna termin jodłowanie. 	
<p>30. GORĄCA GRECJA I DESZCZOWA ANGLIA</p> <p>Związki muzyki z omawianymi krajami (kolebka kultury europejskiej, Georg Friedrich Händel)</p>			
<p>I.1.1) śpiewa c) kanony;</p> <p>4) wykonuje solo lub w zespole rytmiczne recytacje;</p> <p>6) tworzy różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory;</p> <p>I.3.2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne: c) wybranych tańców różnych narodów;</p> <p>II.6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (starożytność, barok) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: piosenka angielska <i>Row your boat</i>, ew. <i>Nauka w wannie</i> (muz. K. Kwiatkowska, sł. K. Jaślar). • Słuchamy: grecki taniec <i>Sirtaki</i>, G.F. Händel <i>Alla Hornpipe</i> z <i>Suity nr 2 D-dur</i> lub <i>Alleluja</i> z oratorium <i>Mesjasz</i>. • Gramy: <i>Row your boat</i> w kanonie. • Tworzymy: rytmizację greckich imion. • Tańczymy: sirtaki. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Row, your boat</i>; • potrafi zagrać na flecie melodię tej piosenki; • włącza się do tańczenia w grupie greckiego tańca sirtaki; • zna nazwisko G.F. Händel. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać <i>Row, your boat</i> w kanonie dwugłosowym; • umie zagrać w kanonie melodię <i>Row, your boat</i>; • potrafi wyjaśnić własnymi słowami określenie – Grecja to kolebka kultury europejskiej; • tańczy w grupie taniec grecki sirtaki; • potrafi podać kilka informacji o G.F. Händlu.

--	--	--	--

31. WAKACJE JUŻ ZA CHWILĘ...

Koncert życzeń uczniów – śpiewanie piosenek i granie wybranych utworów z repertuaru minionego roku szkolnego

<p>I.1.1) śpiewa a) piosenki z repertuaru młodzieżowego, popularnego i ludowego, b) wybrane pieśni artystyczne i patriotyczne, c) kanony;</p> <p>3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;</p> <p>I.2.1) Uczeń: gra na instrumentach c) proste utwory, d) akompaniamenty;</p> <p>I.4.1) Uczeń: świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej;</p> <p>III.1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Śpiewamy: <i>Błękitny czas</i> (muz. J. Sobolewski, sł. M. Grabowska), inne piosenki z całego roku. • Słuchamy: wybrane utwory z całego roku. • Gramy: Melodia szkocka <i>Stare dobre czasy</i> i inne wybrane z całego roku. 	<ul style="list-style-type: none"> • w grupie śpiewa piosenki i gra wybrane utwory z repertuaru minionego roku szkolnego; • potrafi wskazać znaki chromatyczne, oznaczenia metrum, wartości rytmiczne i pauzy w zapisie nutowym piosenki <i>Błękitny czas</i>; • potrafi zagrać fragment melodii szkockiej <i>Stare dobre czasy</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • solo śpiewa piosenki i gra wybrane utwory z repertuaru minionego roku szkolnego; • potrafi zagrać II część melodii szkockiej <i>Stare dobre czasy</i>.
---	---	---	---